

АВТОРСЬКА КОНЦЕПЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРМІНОГРАФІЧНОЇ КРИТИКИ КРИЗЬ ПРИЗМУ ІСТОРІЇ, ТЕОРІЇ, ПРАКТИКИ

У статті різнобічно проаналізовано авторську концепцію української термінографічної критики на основі наукових дискурсів Т. Петрової – монографії «Українська термінографічна критика: становлення, розвиток та перспектива (на матеріалі критичної оцінки словників)» (2021) і дисертації «Термінографічна критика: історія, теорія, практика» (2024). Вирізнено пріоритетні теоретичні та прагматичні засади, які послуговували базою уналежнення до парадигми неонаук термінографічної критики як самостійної галузі знань з її підрозділами – теорія, історія, практика. Кожному із цих складників приділено окрему увагу, що дало підстави високо оцінити рецензовані студії, твердити про їх новаторський характер та широту спектра наукових перспектив, беззастережно сприйняти авторське розуміння змісту основних термінів, методологічного підґрунтя, специфіки об'єкта, предмета, завдань, функцій і методів досліджуваної структурованої галузі знань і її конкретних репрезентантів, зокрема рецензії як жанру лінгвістичної літератури.

Ключові слова: українська термінографічна критика, концепція української термінографічної критики Т. Петрової, монографія «Українська термінографічна критика: становлення, розвиток та перспектива (на матеріалі критичної оцінки словників)» Т. Петрової, дисертація «Термінографічна критика: історія, теорія, практика» Т. Петрової, термінологічний словник, рецензія як жанр лінгвістичної літератури.

Stepanenko M. The Author's Concept of Ukrainian Terminography Criticism via the Prism of History, Theory, and Practice. *The article is devoted to the analysis of the concept of Ukrainian terminography criticism as a new direction of terminography, the author of which is T. Petrova. The results of the research are presented in the monograph "Ukrainian Terminography Criticism: formation, development and Perspective (based on the Material of a Critical Evaluation of Dictionaries)" (2021) and the dissertation "Terminography Criticism: history, theory, practice" (2024). A diachronic approach to clarifying the issue is worth a positive assessment. Therefore, it enabled us to present the history of the formation and development of terminography criticism with utmost temporal and content accuracy and to reveal its integral content and methodological basis. The developed theoretical principles and practical guidelines served as a reliable foundation for substantiating the constant author's argument as follows: terminography is an independent branch of knowledge, the principal subdivisions of which are theory, history, and practice.*

The concept of terminography criticism is based on traditional and innovative principles; in unity, they testify that this systemically structured branch of linguistic knowledge can be considered a self-sufficient component of the paradigm of linguistic neuroscience without any reservation.

It has also been convincingly proven that the terminological dictionary becomes the object of the terminography. This approach required the systematization of Ukrainian dictionaries and the representation of their parameters in accordance with traditions and innovations. This fragment of T. Petrova's scientific discourse, like the previous one, is no less important for giving scientific autonomy to the terminography criticism.

The innovation of the researcher also lies in the fact that she scrupulously characterized the review as a genre of linguistic literature in the projection of integrality, recognizing the following essential aspects of it: status, typology, composition, parameters of special dictionaries, appropriately mentioning the algorithm for step-by-step assessment of mega-, macro- and microstructure of terminography edition.

Among the merits of the author of the monograph and dissertation under examination, it is essential to include the fact that strategic trends in the development of Ukrainian terminography criticism were distinguished based on the background of the achievements of Slavic terminography criticism. The latter should become one of the leading research objects in future scientific discourses.

Keywords: *Ukrainian terminography criticism, the concept of Ukrainian terminography criticism by T. Petrova, monograph "Ukrainian terminography criticism: formation, development and perspective (based on the material of a critical evaluation of dictionaries)" by T. Petrova, dissertation "Terminography criticism: history, theory, practice" by T. Petrova, terminological dictionary, review as a genre of linguistic literature.*

Вступ

Поява нових наукових напрямів, створення неонаук на засадах самодостатності, виділення з окремої науки нової дисципліни, постання модерної галузі на покордонні різних наук із полівекторним об'єктом дослідження – це не винятки дня натеперішнього, а закономірності, які є промовистим свідченням прогресу науки як потужного рушія цивілізації, яскравою демонстрацією досягнень осібно взятої науки, суміжних наук, індивідуального або колективного досвіду. Досить згадати хоча б лінгвістичну царину, яка «все активніше взаємодіє з різноманітними сферами наукового (гуманітарного та негуманітарного) знання, виформовуючи численні межові напрями досліджень» (Бацевич, 2007: 3) про закономірності розвитку суспільства та мови, про вплив її на навколишній світ: соціолінгвістика, лінгвокультурологія, етнолінгвістика,

етносемантика, психолінгвістика, етнопсихолінгвістика, комунікативна лінгвістика, лінгвопрагматика, міжмовна прагматика, дискурсивний аналіз, когнітивна лінгвістика, гендерна лінгвістика, патопсихолінгвістика, прикладна лінгвістика, судова лінгвістика, сугестійна лінгвістика, політична лінгвістика та ін. Актуальність пропонованої наукової розвідки визначає передусім те, що вирізнений корпус наук, який не можна вважати повним, розширює дотепер ще не культивована у вченому світі інтегральна дисципліна, поійменована термінографічною критикою, а впотужнює те, що вона, безпосередньо контактуючи з уже усталеною інтегральною дисципліною – лексикографічною критикою, уточнює свій об'єкт, предмет та специфічні методи дослідження, виформовує засадничі положення, тобто методологічну базу, випрацьовує власний термінологічний апарат на основі «спільного для кількох (багатьох) наук “межового” об'єкта дослідження і послуговування термінологією цих суміжних наук» (Бацевич, 2007: 7).

Специфіка конкретної ситуації, що стосується української термінографічної критики, її значущість полягає в тому, що про неонауку заявлено в авторському науковому дискурсі (Петрова, 2021; Петрова, 2024), зокрема в таких відповідальних для серйозного дослідника жанрах, як монографія (Петрова, 2021) та докторська дисертація (Петрова, 2024). Ця, образно кажучи, наукова сміливість вимагає фундаментальної мотивації – від обґрунтування об'єкта дослідження до конституювання метамовного ладу, установаження конкретних і результативних прагматичних орієнтирів. Відразу зауважимо, що вимodelюваний у праці мотивувальний сюжет переконливий, він відповідає класичним канонами конкретної науки як упорядкованої, чітко регламентованої системи знань про алгоритм дії поетапного аналізування термінологічного словника, презентування параметрів термінографічних праць. Цьому сприяло й те, що авторка рецензованих праць творчо використала досвід попередників та сучасників (Л. Боярова, Г. Войтів, І. Гнатюк, Н. Гордієнко, О. Демська, А. Загнітко, В. Іващенко, І. Казимирова, М. Комова, Т. Космеда, І. Кочан, О. Кровинська, З. Куньч, В. Німчук, І. Огієнко, Д. Пилипчук, Л. Полюга, Л. Симоненко, Г. Холодний та ін.), на основі методу дискурсивного аналізу різновекторно проінтерпретувала їхні наукові тексти. Цінними для Т. Петрової стали настанови про методи й засади укладання словників, принципи класифікації і типології термінологічних словників,

недоліки в розвиткові лексикографії, найсутніший із яких – «безсистемний набір термінів, відсутність чітко окреслених меж відповідних терміносистем, порушення норм чинного правопису» (Симоненко, 2009). Не меш важливою є настанова про адаптацію «спадщини “золотого десятиліття” розвитку української термінології; визначення “порогу” запозичень у терміносистемах; напрацювання методики перекладу терміноодиниць; визначення продуктивних термінотвірних моделей; узгодження транслітераційних підходів в адаптації запозичень; вироблення правописних принципів оформлення терміноодиниць; уніфікація і стандартизація науково-технічної термінології; подолання або обмеження інтерференційних явищ» (Куньч, Наконечна, Микитюк, Булик-Верхола, Теглівець, 2028: 4). Місце концепції Т. Петрової в цьому науковому контексті чітко визначила в передньому слові до монографії Т. Космеда: авторка монографії і дисертації ствердно відповіла на таке питання: «Якщо праця термінографа є надмір складною, то як визначити працю термінографічного критика? І чи не назрів час виокремити самостійний і важливий напрям термінографії – термінографічну критику?» (Космеда, 2021: 8).

З огляду на висловлені міркування праця, яку підготувала Т. Петрова, має виняткову актуальність, зумовлена потребою 1) виокремлення термінографічної критики як самостійного наукового розділу термінографії, 2) презентування її структури як систематизованої галузі знань, зв'язків із різними науками; 3) визначення її методологічної основи; 4) окреслення меж метамови термінографічної критики і її систематизування; 5) розроблення типології рецензій на термінологічні словники; 6) випрацювання критеріїв та алгоритму оцінювання термінологічного словника; 7) створення інваріантної композиційної моделі рецензії; 8) з'ясування теоретично-практичного значення рецензій на термінографічні видання (див.: Петрова, 2024: 29–31; пор.: Петрова, 2021: 24–25).

Мета статті збігається за стратегічними параметрами з тією метою, яку поставила авторка аналізованої концепції: цілісне й комплексне презентування української термінографічної критики у статусі самостійного міждисциплінарного наукового напрямку з вирізненням таких стратегічних дослідницьких акцентів, як історичне тло, універсальні та специфічні теоретичні засади, оптимальні прагматичні підходи, якісні принципи різнобічної інтерпретації термінологічних словників.

Методи, матеріал дослідження, його джерельна база

Аналогіїні збіжності виявлено на рівні методів дослідження з тією лише відмінністю, що в пропонованій науковій розвідці перевагу віддано методу аналізу та синтезу – для узагальнення наукових теорій і вироблення на їхніх та авторських засадах основних положень української термінографічної критики як автономної галузі лінгвістичних знань; зіставному методі – для виявлення асиметрійних / симетрійних зв'язків між лексикографією і термінографією. З-поміж методів, які активно та результативно використовує Т. Петрова – загальнонаукові (суцільна вибірка, спостереження, моделювання, описовий, зіставний метод, метод таксономії та індукції) і спеціальні лінгвістичні (аналіз словникових дефініцій, вільний асоціативний експеримент, зіставний аналіз, прийом кількісних підрахунків, лінгвостилістичний аналіз, метод компонентного, дискурсивного, контекстуально-інтерпретаційного, лінгвопрагматичного аналізу, інтент-аналізу). Їх застосовано не для надання солідності науковому текстові, як це нерідко можна спостерігати, а для комплексної і переконливої характеристики окремих проблем, що в органічному зв'язковій репрезентують авторську концепцію. Її значущість посилює матеріал дослідження – понад 200 одиниць текстів рецензій на термінографічні праці, що виходили у світ протягом 130 років (обсяг – 32 ум. друк. арк.), та його джерельна база, яку сформували фахові лінгвістичні часописи, галузеві вісники, відповідні збірники, а ще – «Літопис рецензій» Державної наукової установи Книжкова палата України імені Івана Федорова, «Словники української мови: 1596–2018 : бібліографічний покажчик» Д. Пилипчука.

Виклад основного матеріалу

За своїм змістом, проблематикою робота новаторська й оригінальна. Уперше об'єктом системного аналізу обрано феномен термінографічної критики як синкретичної міждисциплінарної науки, а предметом – критику, точніше об'єктивну оцінку термінографічних словників крізь призму 1) історії її становлення та розвитку, 2) засадничих принципів, вироблених у дискурсивному національному науковому просторі від кінця XIX ст. до сьогодення. Авторська теоретична концепція конгломерує найдискусійніші трактування термінографії, термінокритики, рецензії як репрезентанта критичного субдискурсу

й водночас вигідно вирізняється дефініційною досконалістю. Прийняті робочі визначення концептуальних понять заслуговують високої оцінки, їх можна беззастережно вводити до універсальних, галузевих, спеціалізованих енциклопедичних видань. Самі ж аналізовані праці Т. Петрової є насправду компендіумом знань про гіперо-гіпонімію детермінативності «лексикографія ↔ термінографія ↔ термінографічна критика». Закцентуймо ще й на тому, що інформативні центри монографії і дисертації екстрапольовано на матрицю перехресних логічних зв'язків. Ця дослідницька технологія забезпечила успішну реалізацію таких важливих принципів наукового дискурсу, як об'єктивність викладу, точність, узагальненість, конкретність, логічна послідовність, аргументованість, доказовість, переконливість, над якими вивисується перспектива не гіпотетичної, а реальної прагматичності.

У рецензованих працях вичленувано й ґрунтовно схарактеризовано в синхронійно-діахронійному вимірі чотири стратегічні проблеми: 1) передумови та особливості становлення і розвитку української термінографічної критики, 2) принципи лінгвістичної експертології в термінографічній критиці, 3) національні традиції та новації української термінографії, 4) рецензія як жанр лінгвістичної літератури у проєкції на термінографічну сферу. Як композиційно-концептуальна єдність, вони засвідчують, що терміноодиниця *термінографічна критика*, яка ще не запобутувала активно в українському та світовому мовознавстві, має повноцінне право на самостійне, безальтернативне існування як у парадигмі термінів, так і в парадигмі неонаук міждисциплінарного характеру. Поділяємо цю думку Т. Петрової, а також той її погляд, що логічно й аргументовано виокремлений напрям має широкі перспективи. Він вимагає передусім вилогізування теоретичних засад, що доповнять і розширять концептуальну канву розглядуваних праць, вироблення шкали критичних оцінок термінологічних словників на матеріалі текстів рецензій, а також осягнення феномену лінгвоособистості рецензента термінологічного словника, лексикографічне інтерпретування метамови української термінографічної критики, формування глобальної української національної школи термінографічної критики (є всі підстави номінувати піонером такого вкрай важливого напрямку знаного професора Т. Космеду), створення в Україні керівного органу, що забезпечуватиме системне й кваліфіковане експертування термінографічної

продукції, та спеціального наукового часопису державного рівня з чітко делегованими йому повноваженнями: фіксування результатів експертування, оприявлення нових технологій, які програмуватимуть результативні висліди нового наукового напрямку термінографії. Звісно, це все справа майбутнього, але не викликає анінайменшого сумніву те, що її втілювачі неодмінно опиратимуться на теоретично-прагматичний досвід Т. Петрової, який, сподіваємося, постійно приможуватиме вона сама і її послідовники.

У позитивну оцінку тональність уклінимо коментарі про зміст, новизну, а почасти й звичну та оригінальну форми вирізнених вище чотирьох стратегічних проблем, що слугують підмурками авторської концепції української термінографічної критики.

Проблема 1 – передумови й особливості становлення та розвитку української термінографічної критики (Петрова, 2021: 29–128; Петрова, 2024: 43–133). За результатами проведеного порівняльного аналізу лінгвістичних сфер «Лексикографія» і «Термінографія» чітко окреслено статус *термінографічної критики* як «інтегрального, міждисциплінарного напрямку, що формується одночасно на базі наукової критики й наукової комунікації, поєднуючи їх особливості, уможливаючи наукову дискусію» (Петрова, 2021: 47), з умотивованим трансформуванням цього поняття в синоніміїну парадигму, компонентами якої є сполуки *критика термінологічних словників, критика спеціальних словників, спеціальна критика* з притаманною їм ізофункційністю, детермінованою передусім стилістичними настановами. Логічним, доречним уважаємо розмежування теоретичних, історичних і практичних напрямів термінографічної критики, які діють не осібно, а в органічній сув'язі. У роботі докладно схарактеризовано різновекторні збіжності та розбіжності, що існують між ними. Відомо, що будь-яка галузь наукового знання спирається на напрацювання інших наук. Питанню зв'язків термінографічної критики з термінографією як її «лоном», а також із лінгвофілософією, лінгвоаксіологією, комп'ютерною лінгвістикою та іншими мовознавчими, філософськими, психологічними дисциплінами приділено особливу увагу. Такий системний аналіз став надійною базою для вирізнення за принципом індивідуальності / універсальності репрезентативного спектра метамови й комплексного інтерпретування константних понять та ключових мінідискурсів. Особливу цінність рецензованої

праці становить підрозділ «Термінографічна критика як самостійний розділ термінології» (Петрова, 2021: 51): «Аналізована терміносистема не має чітких меж, вона не є закритою, постійно взаємодіє з іншими науками й гіпотетично може розбудовуватися новими термінами й відповідними поняттями» (Петрова, 2021: 106).

Переконливо обґрунтовано етапи становлення української термінографічної критики (Петрова, 2024: 54–106). Що ж до хронікування феномену термінографічної критики, критеріїв виділення етапів становлення новоутвореної наукової галузі (I етап – кінець XIX ст. – 10-ті рр. XX ст.; II етап – 20-ті рр. XX ст.; III етап – 30-ті рр. XX ст.; IV етап – 40-ві рр. XX ст.; V етап – 50–80-ті рр. XX ст.; VI етап – кінець XX ст. – початок XXI ст.), то ці авторські спостереження сприймаємо безапеляційно, з відповідальністю зауважуючи, що в них розставлено всі потрібні крапки над «і».

Проблема 2 – принципи лінгвістичної експертології в термінографічній критиці (Петрова, 2021: 135–173; Петрова, 2024: 65–97). Позитивно оцінюємо новаторські наміри авторки: по-перше, концептуалізування, класифікування і типологізування параметрів спеціальних текстів як конкретних репрезентантів спеціального / професійного дискурсу, у межах якого вони «можуть (а) мати не лише фахове спрямування загалом, але й (б) володіти рисами власне наукового, законодавчого та інших стилів» (Петрова, 2021: 140–141); по-друге, вияскравлення ідентифікувальних ознак спеціальних текстів (вищий ступінь контекстуальної незалежності, термінологічність, інформативна фаховість, текстуальність); по-третє, дефініювання поняття «спеціальний текст» й зарахування до його корпусу об'єкта термінографічної критики – термінологічного словника, потрактованого як гіпертекст, «що є (а) продуктом спеціальної лексикографії, (б) написаний спеціальною мовою з високочастотним використанням спеціальних одиниць (термінів), (в) призначений репрезентувати спеціальні знання через дефініювання спеціальних понять як системи для спеціального кола науковців, фахівців певної галузі» (Петрова, 2021: 73).

Т. Петровій стало під силу подати якісний та цілісний за ідеєю погляд на лінгвістичне екпертування і рецензування як рівнозначні практики оцінювання термінологічних словників, запропонувати поетапний алгоритм комплексного оцінювання якості праць, який передбачає використання наукових методів оцінювання (порівняльного,

дефінітивного, структурно-семантичного, логіко-поняттєвого), належне інтерпретування такого ключового поняття, як «термінографічне експертування», що є однією з особливих форм сучасного наукового дослідження. Цю сутнісну для праць високого взірця процедуру здійснено кваліфіковано, з доречним опертям на авторитетні українські та зарубіжні дослідницькі концепції. Новаторським внеском автора в термінографічну критику можна вважати типологію літературних експертиз і рецензій на термінологічні словники. «Аргументовані авторські міркування, – повторимо вслід за Т. Петровою, – доповнять теоретичні знання прикладної лінгвістики. Доведені положення вважаємо вагомими й перспективними не лише для української, а й усії світової термінографічної критики» (Петрова, 2024: 173).

Проблема 3 – національні традиції і новації української термінографії. Константою рецензованого наукового дискурсу є поняття «термін», еволюцію якого схарактеризовано в парадигмі відомих українсько-зарубіжних учень із рясними, наповненими глибинним змістом покликаннями на авторитетних учених і відомі наукові школи. За аналогією технологією креативно проаналізовано історію та сьогодення українського й зарубіжного термінознавства, виокремлено такий важливий для досліджуваної проблеми аспект, як еволюційна модель української термінографії середини XIX – початку XXI ст. з її періодами, виокремлення яких надиктоване насамперед екстралінгвальними чинниками, а вже потім власне мовними. Цей дослідницький фрагмент, зафіксований в обох працях, достойно поповнить науковий дискурс, обстежуваним об'єктом якого є українська термінографія. Під прискіпливим оком Т. Петрової опинилася проблема випрацювання теоретичних засад методології сучасного термінографування в проєкції на питомий і запозичений терміноресурс. Заслуги її очевидні, до пропонованих рекомендацій неодмінно прислухаються науковці.

Ще однією константою рецензованої роботи є термінологічний словник, якому присвячено окремі розділи (Петрова, 2024: 207–274; Петрова 2021: 129–223). Термінографічні студії систематизовано з урахуванням їхніх видових і типологічних ознак. Авторка зуміла в лаконічну форму убгати полісюжетну традицію створення термінологічних джерел. На цю тему можна говорити багато й довго, зрозуміло, у позитивному ракурсі. Наголосимо з особливим притиском лише на такому промовистому моменті: Т. Петрова вимodelювала свою

оригінальну версію номінування лексикографічних джерел розгляданого взірця, подала цінну інформацію про академічну та різнорангову навчальну термінографію.

Проблема 4 – рецензія як жанр лінгвістичної літератури у проєкції на термінографічну сферу (Петрова, 2024: 278–383; Петрова, 2019: 224–336). На основі ваговитих аргументів доведено, що рецензія – один з визначальних жанрів критики з властивою йому специфічною вербальною структурою. Із широкої дискурсивної палітри обрано такі магістральні дослідницькі лінії, як статус, типологія, композиція рецензії. Критичний субдискурс, репрезентантом якого є рецензія, витлумачено в широкому (експертування якості словника із застосуванням критичного підходу) і вузькому (сукупність рецензій на термінологічні словники) значеннях. Виписано чіткий алгоритм оцінки термінографічної праці, який заманіфестує, по-перше, позицію автора, по-друге, факти як фундамент наукового тексту та їхні ідентифікувальні коди. Глибоко розкрито питання типологізування жанрових різновидів рецензій, скрупульозно схарактеризовано структуру та зміст рецензій, покласифікованих за дев'ятьма параметрами: 1) кількість авторів, 2) тип журналу, у якому вміщено рецензію, 3) обсяг інформації, 4) кількість розглядуваних словників, 5) тип розглядуваних словників у рецензії, 6) наявність / відсутність наукової дискусії, 7) стиль викладу, 8) час реагування на вихід у світ словника, 9) участь / неучасть рецензента в укладанні оцінюваного словника. Логічно доповнює цю релевантну інформацію ще один алгоритм – поетапне оцінювання описуваних лексикографічних джерел. Поділяємо підсумувальний погляд Т. Петрової, згідно з яким рецензія на термінологічний словник – «це інструмент підвищення якості національної термінографічної продукції. Критичне оцінювання термінографічних джерел упродовж кінця ХІХ – початку ХХІ ст. характеризується націєцентричним характером, акцентуванням національно- й лінгвокультурологічної значущості термінологічного словника, а також сформованістю системи контролю якості спеціальних видань» (Петрова, 2024: 385).

У процесі аналізу праць Т. Петрової виникли деякі роздуми, отож висловимо їх. По-перше, в основному тексті, на жаль, не вдалося чітко простежити механізм вербалізування категорії оцінки в рецензіях, алгоритм цієї стратегічної для дослідження процедури. Власне, означена проблема залишилася такою собі «білою плямою», отже,

вона потребує додаткового коментарю в майбутніх наукових студіях. По-друге, цікаво дізнатися, наскільки спонукання переосмислити статус рецензії на термінографічне джерело як *термінографічної експертизи*, а також визнати практику оцінювання спеціальних праць як *термінографічне експертування* забезпечать високий статус термінографічної критики і як сприятимуть її розвитку. По-третє, до кінця не з'ясованими залишилися суттєві відмінності між *академічним термінологічним словником* як спеціальним виданням, що його створили співробітники, члени певної академії, і *навчальним термінологічним словником* як важливим дидактичним ресурсом.

Висновки

Аналізована концепція термінографічної критики вибазувана на традиційних і новаторських задах, які в єдності засвідчують, що цю галузь лінгвістичних знань можна без застережень вважати самодостатнім компонентом парадигми неонаук. Дослідниця з діахронійних позицій за чіткими темпоральними критеріями схарактеризувала історію становлення та розвитку української термінографічної критики в контексті сучасних наук, залучивши переконливі аргументи, які добуто з авторитетних джерел. За таким же принципом комплексно проінтепровано систему українських термінологічних словників та рецензію як специфічний і дотепер найоб'єктивніший жанровий репрезентант лінгвістичної літератури. На тлі досягнень слов'янської термінографічної критики чітко ідентифіковано стратегічні тенденції розвитку української термінографічної критики, що мають стати одним з основних об'єктів дослідження в майбутніх наукових дискурсах. До речі, інші наукові напрями з акцентуванням на широті їхньої **перспективи** рельєфно вирізняє у Висновках до монографії (Петрова, 2021: 341–342).

ЛІТЕРАТУРА

1. **Бацевич**, Ф. (2007). *Словник термінів міжкультурної комунікації*. Київ: Довіра.
2. **Космеда**, Т. (2021). Передне слово: українська термінографічна критика у викладі Тетяни Петрової. Петрова Т. О. *Українська термінографічна критика: становлення, розвиток та перспектива (на матеріалі критичної оцінки словників)*. (с. 7–13). Харків: Майдан.
3. **Куньч**, З. Й., & Наконечна, Г. В., Микитюк, О. Р., Булик-Верхола, С. З., Теглівець, Ю. В. (2018). *Теорія терміна: конкретизація лексико-семантичних парадигм*. Львів: Галицька Видавнича Спілка.
4. **Петрова**, Т. О. (2021). *Українська термінографічна критика: становлення, розвиток та перспектива (на матеріалі критичної оцінки словників)*. Харків: Майдан.
5. **Петрова**, Т. О. (2024).

Термінографічна критика: історія, теорія, практика. (Дис. ... докт. філол. наук). До-нецьк. нац. ун-т імені В. Стуса, Одеський нац. ун-т імені І. І. Мечникова. Вінниця; Одеса. 6. **Симоненко, Л. О.** (2009). *Лексикографічне опрацювання біологічної термінології*. Узято з: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/43667/06-Symonenko.pdf?sequence=1>

REFERENCES

- Batsevych, F.** (2007). *Slovnnyk terminiv mizhkulturnoi komunikatsii [Dictionary of terms of intercultural communication]*. Kyiv: Dovira [in Ukrainian]. 2. **Kosmeda, T.** (2021). *Perednie slovo: ukrainska terminohrafichna krytyka u vykladі Tetiany Petrovoi [Foreword: Ukrainian terminography criticism presented by Tetiana Petrova]*. In: T. O. Petrova. *Ukrainska terminohrafichna krytyka: stanovlennia, rozvytok ta perspektyva (na materialі krytychnoi otsinky slovnnykiv) [Ukrainian terminography criticism: formation, development and perspective (based on the material of a critical evaluation of dictionaries)]* (pp. 7–13). Kharkiv: Maidan [in Ukrainian]. 3. **Kunch, Z. Y., Nakonechna, H. V., Mykytiuk, O. R., Bulyk-Verkhola, S. Z., & Tehlivets, Yu. V.** (2018). *Teoriia termina: konkretyzatsiia leksyko-semantichnykh paradyhm [The term theory: specification of lexical-semantic paradigms]*. Lviv: Halytska Vydavnycha Spilka [in Ukrainian]. 4. **Petrova, T. O.** (2021). *Ukrainska terminohrafichna krytyka: stanovlennia, rozvytok ta perspektyva (na materialі krytychnoi otsinky slovnnykiv) [Ukrainian terminography criticism: formation, development and perspective (based on the material of a critical evaluation of dictionaries)]*. Kharkiv: Maidan [in Ukrainian]. 5. **Petrova, T. O.** (2024). *Terminohrafichna krytyka: istoriia, teoriia, praktyka [Terminography criticism: genesis, theory, practice] Doctor's Thesis*. Vinnytsia; Odesa [in Ukrainian]. 6. **Symonenko, L. O.** (2009). *Leksykohrafichne opratsiuvannia biolohichnoi terminolohii [Lexicographic study of biological terminology]*. Retrieved from <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/43667/06-Symonenko.pdf?sequence=1> [in Ukrainian].

Степаненко Микола Іванович – доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики та мовної комунікації, Національний університет біоресурсів і природокористування України; вул. Героїв Оборони, 15, Київ, 03041, Україна.

E-mail: myk_ivan@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-6727-1265>

Mykola Stepanenko – Doctor of Philological Science, Professor, Professor of the Department of Journalism and Language Communication, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine; 15 Heroiv Oborony St., Kyiv 03041, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 22 вересня 2024 року

CITATION

ДСТУ 8302:2015: Степаненко М. І. Авторська концепція української термінографічної критики крізь призму історії, теорії, практики. *Лінгвістичні дослідження*: зб. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-ту імені Г. С. Сковороди / гол. ред. Н. В. Піддубна. Харків, 2024. Вип. 61. С. 86–97. DOI: <https://doi.org/10.34142/23127546.2024.61.08>

APA: Степаненко М. І. (2024). Авторська концепція української термінографічної критики крізь призму історії, теорії, практики. *Лінгвістичні дослідження*, 61, 86–97. DOI: <https://doi.org/10.34142/23127546.2024.61.08>